

Protocol dalla radunanza communal digl cumegn da Surses digls 7 da favrer 2022 (nr. 01-2022)

Li ed oura	Sala Grava a Savognin, allas 20.00
Preschaints:	239 votantas e votants per tractanda 1 e 2. Siva tractanda 2 bandungan 2 votantas la sala, uscheia tgi per las suandontas votaziuns è preschaintas anc 237 votantas e votants
Parsoura:	Leo Thomann, mastral
Actuar:	Beat Jenal, canzlist

---

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs

Igl mastral benevainta las persungas preschaintas alla radunanza communal. Perveia dalla pandemia digl coronavirus seiigl obligatoric da purtar la mascrigna da protecziun durant l'antiera radunanza communal. Siva d'ena curta infurmaziun davart igl adiever digl lungatg e la practica da rediger e publitzier igl protocol dalla radunanza communal, constatescha igl mastral tgi la radunanza communal odierna seia neida convocada conform alla constituziun, uscheia tgi ella seia cumpetenta da decider.

Sen la dumonda digl mastral, schi la Televisiun Rumantscha possa filmar parts dalla radunanza dattigl nignas objecziuns.

Glista da tractandas:

1. Bavagnaint ed elecziun digls dombravouschs
2. Revisiun parziala dalla planisaziun locala "zona da cultura ed alloschamaint Mulegns"
3. Fixar igl li per la construcziun digl luvratori communal Surses
4. Project d'investiziun "sanaziun e transfurmaziun dall'antieriura tgesa da scola a Bivio an local da pumpiers e bietg polivalent": dumonda per credit d'object da CHF 1'400'000.00
5. Project d'investiziun «pazzas da sport La Nars a Savognin»: discussiun e deliberaziun digl affar per mangs digl cumegn d'urna Surses
6. Diversas infurmaziuns
7. Varia

Cunter la glista da tractandas na vignan fatgas nignas objecziuns, uscheia tgi chella vala scu approvada.

Scu dombravouschs vignan proponias ed eligias cun gronda pluralitad Zegna Pittet-Dosch, Sandro Bellini, Robert Jäger, Walter Knutti e Marc Janett.

---

2. Revisiun parziala dalla planisaziun locala «zona da cultura ed alloschamaint Mulegns»

Igl mastral preschainta igl affar davart la revisiun parziala dalla planisaziun locala "zona da cultura ed alloschamaint. Chella revisiun seia necessaria per pussiliar alla Nova Fundaziun Origen da realisar igl project cultural agls Mulegns. En project cun l'intenziun da far reveiver la vischnanca cun porscher diversas activitads culturalas. Sper la renovaziun digl hotel Löwe seiigl er previa da realisar en museum tematic davart igl viagier ed er ena tor cun en'otezza da quasi 30 metes. Chella tor vigna realisada an collaboraziun cun la Scola politecnica federala Turitg

SPF/ETH e seia unica agl mond, perchegl tgi ella vigna cunstrueida cun elemaints stampos da moda tridimensiunala. Cun chella tor dispona Origen pero er da salv supplementars per organisar diversas occurrenz. La construcziun dalla tor vigna tenor la revisiun parziala preschainta lubeida pero angal per 5 onns. Siva vegia chella tor da neir sbuada, precisescha igl mastral.

Pinavant daclera igl mastral las fegnameiras dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala „zona da cultura ed alloschamaint Mulegns“. An chel connex menziunescha el er tg'igl uffezi cantunal per igl svilup digl territori vegia preexaminò la revisiun e seia s'exprimia essenzialmentg da moda positiva tar chella. Digls 15 d'otgover anfignen igls 15 da november 2021 seia alloura neida fatga l'exposiziun da cooperaziun publica. Diversas persungas pertutgeidas ed interessadas vegian profito dalla caschung ed inoltro diversas propostas. Chellas vegia la suprastanza tracto e communitgia las conclusiuns correspondentas agls cooperatours.

Schi la radunanza communal approvescha la revisiun parziala, succeda siva l'exposiziun publica da recurs. Siva vegia la regenza anc d'approvar chella revisiun parziala, daclera igl mastral.

An vista alla radunanza communal ins vegia adegna puspe santia tgi vigna fatg aposta per la Nova Fundaziun Origen ena revisiun parziala dalla planisaziun, menziunescha igl mastral. Chegl seia pero ansomma betg igl cass. Far ena revisiun parziala dalla planisaziun locala seia navot d'extraordinari. Igl cumegn da Surses vegia igls davos onns gio fatg diversas revisiuns parzias dalla planisaziun locala.

Alla fegn dallas sias explicaziuns derva igl mastral la discussiun.

Ena votanta vot saveir pertge tg'igl cumegn da Surses sottametta tals affars betg all'urna per approvaziun. Igl mastral rasponda tgi seia reglo ainten la constituiun communal tge affars tgi vignan sottamess all'urna e tgenegns alla radunanza communal. La votanta vot betg acceptar la rasposta digl mastral, malgro tg'igls fatgs èn clers.

En oter votant daclera da betg esser ancletg da lascher construeir la tor. I detta pors giuvens tgi possan betg biagier ena clavadeira. Dall'otra vart possa Origen biagier ena tor da 30 meters otezza. Igl mastral daclera tgi geia oz betg per la dumonda da biagier dalla tor, mabagn per la revisiun parziala dalla plansaziun locala digls Mulegns.

En'ulterioura votanta sa mossa strameida tgi la populaziun digls Mulegns na seia ansomma betg neida infurmada davart igl project.

Oters votums vignan betg purtos avant.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 129 cunter 87 vuschs d'approvar la revisiun parziala dalla planisaziun locala «zona per cultura ed alloschamaint Mulegns».

---

3. Fixar igl li per la construcziun digl luvratori communal Surses

Igl mastral preschainta igl project cun menziunar tgi geia oz angal per fixar igl li noua tgi duess neir biagia igl luvratori communal nov. Siva dalla fusiun seia igl li principal digl sarvetsch communal a Savognin, aint igl bietg polivalent a Grava. Lò ins vegia pero betg plaz avonda. Considerond igl fatg tg'igl project da renovar la tgesa da scola primara seia ossa an fasa d'elaboraziun, seiigl necessari da biagier en nov luvratori communal. Igls locals duvros anfignen ossa per igl sarvetsch communal vignan numnadamentg duvros da nov per la scola primara.

I seia la fegnameira dalla suprastanza da biagier en luvratori communal nov, tgi seia central e tgi pussibiltescha da luvrar da moda effizainta ed economica. Igl luvratori nov duess porscher plaz avonda per metter sot tetg tot l'isaglia ed igls vehichels scu er cuntigneir biros e gardarobas per igls collaboratours, daclera igl mastral.

An discussiun stettan igls 3 lis suandonts:

- varianta a): Cunter, Gravas, parc. nr. 5339/5443, (anteriour stand da teir da pistolas)
- varianta b): Cunter, Gravas, parc. nr. 5449/5450 (luvratori da Fredy von Büren)
- varianta c) : Lecs/Davos Fallung, parc. nr. 3954 (da manevel dalla deponia)

Per disponer d'ena basa da decisiun fundada vegia la suprastanza incumbenzo en biro d'architectura d'evaluar igls treis lis e d'elaborar mintgamai igls costs approximativs. Tenor chella stema seian igls costs tar tot igls 3 lis circa madems, vot deir tranter 3 e 3.6 miu. francs. Tar mintga varianta preschainta igl mastral igls avantatgs e disavantatgs.

Siva evaluaziun dallas 3 variantas seia la suprastanza dalla cler'opiniun tg'igl li a Davos Fallung seia igl li igl pi adatto per construeir en luvratori communal nov, daclera igl mastral.

Ord muteivs da costs ins vegia renunztgia d'elaborar ordavant per mintga li en project da detagl. Gl'amprem duess la radunanza communal defineir igl li e pir siva vigna elaboro igl project da detagl.

Dalla discussiun daverta fò'l gl'amprem adiever igl president e siva en commember dall'Uniun da mastirants e commers Surses. La dumonda seia neida discutada aint igl ravogl digls commembers dall'uniun. Chels valeteschan surtot la dumonda digl traffic supplementar tgi niss caschuno perveia digl traffic da labour aint igl quartier da Grava, Savognin, oter tgi la suprastanza. Per els fissigl da far igl luvratori communal a Cunter e betg a Davos Fallung. Pinavant seiigl perfign da ponderar da traslocar er la deponia a Cunter. An chel senn vigna sustignia la varianta b) segl areal da Fredy von Büren. Sen chel areal ins vegia la pussebladad da biagier or sivamang igls bietgs existents. Uscheia ins vess la pussebladad da duvrar igl li a Davos Fallung per scopos pi impurtants tgi per en luvratori communal.

Igl mastral peglia ancuner igls votums dat pero da patartger tgi seia er da considerar igls costs da menaschi. Cun eir a Cunter, vot deir or digl center, resultessan pigl sarvetsch communal costs da menaschi supplementars da radond fr. 50'000.00 ad onn.

Oters votums dattigl betg.

Resultat dallas votaziuns:

Gl'amprem metta igl mastral an votaziun mintga li. La varianta a) survign 19 vouchs; la varianta b) survign 103 vouchs; e la varianta c) survign 84 vouchs. Uscheia vign la varianta a) betg ple persecitada.

Ainten la votaziun successiva survign varianta b) 126 vouchs; e la varianta c) 106 vouchs.

Uscheia fò igl mastral anc ena votaziun finala conc. la varianta b). Chella vign approvada cun 133 vouchs cunter 8 vouchs.

---

4. Project d'investiziun «sanaziun e transfurmaziun dall'anterioura tgesa da scola a Bivio an local da pumpiers e sala polivalenta»: dumonda per credit d'object da CHF 1'400'000.00

Chel affar vign preschanto da vicemastral Giancarlo Torriani. El daclera tgi igl bietg vigna betg ple duvro per la scola cuncheigl tgi siva digl onn da scola 2018/19 seia la scola centralisada a Savognin. Aint igl bietg sa catta gio en magasign da pumpiers. Chel seia pero betg ple grond avonda. Essend tgi la veia digl Gelgia seia neida declarada scu veia naziunala seia nia attribuia agls pumpiers da Surses l'incumbensa digl ageid stradal. An chel connex vegian igls pumpiers er stuia cumprar en vehichel da salvamaint, infurmescha igl vicemastral. Per l'obligaziun da surpiglier igls dueirs digl ageid stradal, indemnisescha igl Uffezi federal da veias UVIAS/ASTRA igl cumegn cun en import annual da CHF 120'00.00. Igl vehichel da pumpiers nov vegia betg

plaz aint igl magasign da pumpiers existent. Sch'ins agrondescha igl local da pumpiers a Bivio seiigl er pussebel da schliier igl magasign da pumpiers a Marmorera e da manar ansemen tot igl material digls pumpiers da Surses per Surgôt an en li.

Ansemen cun igls responsabels digls pumpiers da Surses ed igl manader dalla partiziun da pumpiers dalla sieranza d'edifezis digl cantun Grischun ins vegia evaluo divers lis, numnadamaintg la parcella nr. 10237 a Tua, igl anteriour bietg dalla posta e la tgesa da scola. Siva examinaziun seia sa verifitgia igl li central tar la tgesa da scola scu la miglra varianta, daclera igl vicemastral.

Cun angrondaneir igl local da pumpiers sa detta er la pussebladad da transfurmar igl madem mument la tgesa da scola an sala polivalenta per realisar diversas occurrenzas e scu li d'inscunter per las uniuns localas.

Igl vicemastral daclera an detagl las lavours preveidas per sanar e transfurmar igl bietg. Igl costs per la sanaziun e la transfurmaziun montan a CHF 1'400'000.00. Dalla sieranza d'edifezis digl Grischun seia nia mess an vista ena contribuziun da CHF 100'000.00 per la part digls costs digl local da pumpiers.

Ainten la discussiun daverta intimescha en votant da ponderar da far igl local da pumpiers a Plan Buel (Tua), cugl argumaint tgi la confederaziun vegia decida da realisar igls proxims onns igl sviamaint da Bivio. Tras chegl sa dettigi ena nova situaziun da partenza. En oter votant recumonda alla radunanza communal da negar igl affar e da biagier nign local da pumpiers.

Avant da passar alla votaziun dat igl mastral anc igl pled agl manader dalla partiziun da finanzas. Lez infurmescha da moda concisa tg'igl cumegn dispona d'en plan da finanzas. Cotras ins possa er giuditgier schi seia pussebel da far tot las investizuns preveidas. Actualmaintg dispona igl cumegn da finanzas solidas. Tenor igl rendachint 2020 vegia igl cumegn ena facultad da CHF 16'610 pro abitant. Critic fissigl pigl cumegn, sch'ins vess ena dabet da CHF 5'000.00 pro abitant.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 187 cunter 14 vouchs d'approvar igl credit brut da CHF 1'400'000.00 per sanar e transfurmar l'anterioura tgesa da scola a Bivio an local da pumpiers e sala polivalenta. Igl madem mument vign la suprastanza incumbensada cun l'execuziun.

---

5. Project d'investiziun «pazzas da sport La Nars a Savognin»: discussiun e deliberaziun digl affar per mangs digl cumegn d'urna Surses

Igl mastral preschainta igl project per realisar pazzas da sport a La Nars a Savognin, tgi cumpeglia

- treis novas pazzas da tennis (per ramplazzar las anteriouras pazzas da tennis tar la staziun a val dallas pendicularas da Savognin e las dus pazzas da tennis pi viglias existentas a La Nars);
- patinera 26*56 m (1'456 m2);
- nov bietg da gastronomia e da menaschi (per ramplazzar igl iglu e la tgamona da lenn dalla scola da skis da Savognin)
- magasign per deponer igls implants mobils digl cumegn e dalla scola da skis a La Nars (patinera mobila, tschintas da transport, aggregats per annavar, infrastruttura da tennis, etc).

Igl project seia nia elaboro digl cumegn an strètga collaboraziun cun las uniuns da sport localas, cun igl turissem e cun la scola da skis Savognin e satisfetscha tant agls basigns d'utilisaders

individuals, indigens e giasts, scu a chels dallas uniuns da sport localas. Igl costs d'investiziun per realisar igl project montan a CHF 4'500'000.00, infurmescha igl mastral.

Per sustignair chel project finanzialmaintg ed idealmaintg seian las uniuns da sport s'uneidas alla Cuminanza d'interess CI clubs da sport La Nars. Chella vigna sustigneida er anc dad otras uniuns. Lour fegnameira communabla seia da generar cun activitads da sponsoring, accziuns da rimnar daners ed atgnas prestaziuns en import da radond CHF 380'000.00 ve digls costs d'investiziun. Ultra da chegl vigna la CI clubs da sport La Nars a s'angascher per en concept da sponsoring a lunga vista, tgi duess sarveir alla cofinanziaziun da lavours da mantignamaint e renovaziun.

Pinavant ins possa er chintar cun contribuziuns da sustign digl cantun Grischun, chegl cun en import à fonds perdu da radond CHF 220'000.00 ed en credit sainza tschains tranter CHF 700'000.00 ed CHF 1'000'000.00, da paer anavos an 15 resp. 10 onns.

Scu tg'igl menaschi vigna mano seia betg an defino an detagl. Aint igl center vigna a star igl menaschi d'anviern. La stad sa concentrescha la purscheida segl tennis.

I saro da chintar cun en deficit annual da radond CHF 300'000.00 pigl antier stabilimaint (plazzas da sport e gastronomieia), daclera igl mastral.

Igl project vegia da neir sottamess agl cumegn d'urna per l'approvaziun digl project e digl credit necessari da CHF 4'500'000. La votaziun all'urna seia preveida igls 13 da mars 2022. Sch'igl suveran detta gleisch verda agl project seiigl previa da scumanzar cun las lavours gio la stad 2022, per tgi la patinera ed igl bietg da gastronomia e menaschi nov possan neir mess an funcziun gio igl anviern 2022/2023. La stad 2023 vessan d'esser fittadas las plazzas da tennis ed igl magasin, infurmescha igl mastral alla fegn dallas sias explicaziuns.

Dalla discussiun daverta na vign betg fatg adiever.

Resultat dalla votaziun:

Sen proposta dalla suprastanza decida la radunanza communal cun 213 cunter 2 vuschs d'acceptar igl project d'investiziun "plazzas da sport La Nars a Savognin" e digl deliberar per mangs digl cumegn d'urna Surses cun la proposta d'approvar igl credit d'impegn da 4.5 miu. francs necessari per la realisaziun.

---

6. Diversas infurmaziuns

Igl mastral

- orientescha tgi la suprastanza vegia eligia da nov Giorgio Signorell da Sur scu commember ainten la cumischung da biagier Surses. El succeda a Diego Casparin tgi vegia inoltro la sia demissiun per muteivs professiunals sen la fegn da schaner.
- orientescha tgi l'administraziun vign a sustignair persungas tgi vottan sa participar allas radunanzas, disponan pero betg d'en transport, cun coordinar purscheida da carar an cuminanza cun otras persungas.
- renda attent tgi las persungas/interpresas tgi on presto igl 2021 lavours per igl cumegn duessan inoltrar igls chints per chellas prestaziuns anfignen igl pi tard la fegn da favrer.
- orientescha davart igls termins per igl proxim cumegn d'urna Surses digls 13-03-2022 e las proximas radunanzas communalas.

7. Varia

Cuncheigl tgi dat nigns votums sera igl mastral la radunanza communal a las 21.50 cun angraztger per la participaziun e giaveischa a tots en bung arrivo a tgesa.

Tinizong, igls .....

Igl mastral:

Igl actuar:

Leo Thomann

Beat Jenal